

Forhandling

Beskæftigelsesministeren (Claus Hjort Frederiksen):

Først vil jeg gerne takke forslagsstillerne for at have forberedt en diskussion, som også ligger regeringen meget på sinde.

Som bekendt var EU's udvidelse den helt centrale målsætning for det danske EU-formandskab. Vi stod over for en historisk udfordring, at føre de drøftelser, der 12 år efter Murens fald kunne bane vejen for et helt Europa. Der var tale om en krævende og vigtig opgave, som heldigvis havde meget stor opbakning i Folketinget og i den danske befolkning. Det lykkedes at få den svære kabale til at gå op, så vi nu kan byde de nye EU-lande velkommen pr. 1. maj 2004.

Jeg synes, at der er grund til at kvittere for det gode samarbejde om Danmarks europapolitik, der i de senere år har været en realitet i en bred kreds af Folketingets partier. Dette samarbejde har været ganske betydningsfuldt for vores succes under EU-formandskabet. Jeg håber og tror, at det brede samarbejde også kan fortsætte, når det drejer sig om at finde konkrete løsninger på de udfordringer, der knytter sig til EU-udvidelsen.

Når EU's udvidelse er så vigtig, er det først og fremmest af hensyn til stabiliteten og samarbejdet i Europa. Østblokkens og Murens fald fjernede et jerntæppe i Europa. Nu er tiden inde til at fjerne det sølvtæppe, der i dag forhindrer landene i Østeuropa i at fungere på lige vilkår med de øvrige europæiske lande. Det vil give de nye EU-lande en tiltrængt mulighed for at udnytte deres meget store økonomiske vækstpotentialer, og det er den vej, vi skal. Velstandsudvikling og samarbejde er det bedste værn mod ustabilitet og ufred i Europa.

Regelsættet vedrørende arbejdskraftens frie bevægelighed var en af de hårde nødder, der skulle knækkes i forbindelse med udvidelsesforhandlingerne. Visse af de nuværende EU-lande, eksempelvis Tyskland og Østrig, ønskede generelle overgangsordninger. Heroverfor stod ansøgerlandenes ønske om straks fra medlemskabet at blive medlemmer af EU med samme rettigheder som de nuværende EU-lande. Resultatet blev et kompromis med fleksible overgangsordninger.

Fastlæggelse af regelsæt for vandrende arbejdstagere fra de nye EU-lande skal ske inden for rammerne af tiltrædelsestraktaten, der, hvis

alt går, som det skal, vil blive underskrevet den 16. april 2003.

Tiltrædelsestraktaten med ansøgerlandene giver os principielt to forskellige valgmuligheder. Vi kan enten gøre brug af EU's generelle regelsæt vedrørende vandrende arbejdstagere, eller vi kan indføre en national foranstaltning.

Hvis vi vælger at lægge ud med EU's generelle regelsæt, vil borgere fra de nye lande fra første dag af deres medlemskab kunne komme til Danmark på samme vilkår, som gælder for borgere fra andre EU-lande. I den situation vil vi i en 7-årig overgangsperiode kunne indføre begrænsninger i den frie bevægelighed, såfremt der opstår alvorlige ubalancer på arbejdsmarkedet og som hovedregel efter godkendelse i Europa-Kommissionen. Som alternativ hertil kan vi i op til 7 år indføre en national foranstaltning, f.eks. i form af krav om opholds- og arbejdstilladelse.

På linje med den tidligere regering og arbejdsmarkedets parter vurderer vi, at risikoen for en generelt negativ udvikling på det danske arbejdsmarked som følge af EU-udvidelsen er meget begrænset. Erfaringerne fra tidligere EU-udvidelser tyder ikke på, at europæerne i særlig grad er indstillet på at flytte fra deres hjemland for at søge lykken og velstanden i andre dele af Europa. Grundene hertil er mangeartede. Sproglige og kulturelle barrierer er en del af forklaringen, men også det forhold, at medlemskabet af EU giver grobund for, at øget vækst spiller ind. Hvorfor flytte, når fremtidsperspektiverne i hjemlandet nu tegner bedre i kraft af EU-medlemskabet?

Kl. 18.35

Europa-Kommissionen har gennemført nogle meget grundige studier af forventninger til fremtidige arbejdskraftvandringer. Man har set på forskelle i lønniveauer, beskæftigelse, vækstrater, arbejdsløshed og andre forhold, der har indflydelse på, om man ønsker at rejse fra det ene land til et andet. Man har så overført hidtidige erfaringer til den økonomiske virkelighed, der findes i de nye EU-lande, og resultatet er ikke skræmmende.

Indvandrede borgere fra de nye EU-lande udgør i dag ca. 0,4 pct. af befolkningerne i de nuværende EU-lande. Prognoserne vurderer, at dette tal om 30 år har stabiliseret sig på ca. 1 pct. I en dansk sammenhæng svarer dette til, at antallet af borgere fra de nye EU-lande i 2030 forventes at udgøre mellem 40.000-50.000 personer, hvoraf godt halvdelen vil være personer, der er